

V "Công Giáo San Jose": M T TH M K CH VĂN HÓA TH I Đ I

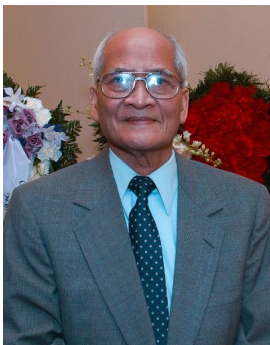
Tác Giả: GS. Cao Th Dung

Chúa Nhật, 06 Tháng 12 Năm 2009 10:10

L i Tòa So n. – N i san Bách Vi t c a Phong Trào Công Giáo Qu c Dân th ng đ c coi là m t T Ch c c a Gi i Tr Công Giáo Mi n Đông B c Hoa K và Canada

s đ c b t Xuân M u Thìn đã đ b "V Công Giáo San Jose: M t Th m K ch Văn Hóa Th i Đ i" c a Giáo S Cao Th Dung. Trong ph n m đ u, tác gi cho b t bài báo k trên trích ra m t ph n t ch ng th XIV, (Ph l c v C ng Đ ng Công Giáo Vi t Nam H i Ngo i) trong cu n CÔNG GIÁO VI T NAM TRONG DÒNG SINH M NH DÂN T C, tác ph m đ c mô t là m t công trình nghiên c u r t công phu, v t v l ch s Giáo H i Công Giáo t năm kh i th y 1599 đ n 1987 do t p chí DÂN CHÚA xu t b n, d l u phát hành vào cu i tháng t đ chào m ng Đ i L Phong Hi n Thánh. Nh n th y bài báo c a Giáo S Cao Th Dung đ y nh ng chân tình tha th t tr c t ng lai c a C ng Đ ng Công Giáo Vi t Nam H i Ngo i, trong đó có C ng Đ ng Công Giáo t i San Jose, Chính Nghĩa đã đ n th i xin h n h nh đ ng l i trên Chính Nghĩa, GS Dung hoan hô và cho b t tác ph m c a Ông đ ng ch gi "hoàng đ o" đ ra m t.

Chúng t i tr n ng gi i th u cùng đ c gi bài c a GS Dung trong m t tác ph m ch c ch n có nh u khám phá m i l v quá trình trên 450 năm c a l ch s Giáo H i Công Giáo Vi t Nam mà v "San Jose" cũng có th mô t là m t v "bách đ o... tr ng".

B n ch t Vi t Nam và cũng là b n ch t c a Giáo H i Vi t Nam v n b t khu t, anh hùng, nh ng còn m t b n ch t cao quý khác là t do, n nh n và khai phóng. Không ai trong th gi i loài ng i hi n nay có th hi u t ng t n th m thía và sau đây v hai ch T Do cho b ng ng i Vi t Nam. V i m t con "t u" nh chi c lá tre gi a bi n Đông, ng i Vi t đã đ m c thân m nh mình và gia đình đ i l y T Do.

"Th nào là ng i đàn ông Vi t Nam!" Đó là đ tài tác gi nói chuy n v i m t s sinh viên trong cu c g p g t i N u c hè 1986. Tác gi đ nh nghĩa: "tr c k thù nh h i t c và c ng s n

V "Công Giáo San Jose": M T TH M K CH VĂN HÓA TH I Đ I

Tác Giả: GS. Cao Th Dung

Chúa Nhật, 06 Tháng 12 Năm 2009 10:10

ch ng h n, chúng tôi v con chúng ta ra đ đ nh b n ch t, thì ng i đàn ông Vi t Nam, m t con ng i không qu l y tr c b o l c, s đ n qu l y tr c quân thù, van xin quân thù hãy b n ch t mình, thay m ng mình đ v con đ c s ng". Ng i đàn ông Vi t Nam đã s r t th ng yêu tr ng quý v con, s n sàng ch t đ cho v con đ c s ng, y v y mà dám đem c v con lên chi c "t u" mong manh p p phiêu l u ra bi n Đông đ tìm T Do. Là ng i Công Giáo thì t khi b c lên t u đã trao phó cho Chúa, kh c t c s s ng may ra tìm đ c T Do. C ng Đ ng Công Giáo Vi t Nam xây đ ng tr c h t t ý nghĩa thiêng liêng nh t c a T Do y nh ý nghĩa cao c y. Và cũng nh th, C ng Đ ng Công Giáo VN H i ngo i xây đ ng trên lòng can đ m vô biên, can đ m tr c m i th thách. Nh v y, ch trong vòng ch a t i 5 năm, Đ i H i Công Giáo đ u tiên đ c t ch c t i Mountain View t 23 đ n 27 tháng 7 năm 1980. Hàng ch c ngàn ng i nô n c tham đ . Hình nh LM Nguy n Văn T nh, ch t ch Liên Đoàn và Tu Sĩ CGVN t i Hoa K n i b t gi a n n tr i xanh bát ngát c a hy v ng và yêu th ng. K ti p năm 1981, Đ i H i Hành H ng Đ c M t i Portland Oregon lên t i hàng ngàn ng i.

Tr c đó, Đ i H i Thánh M u t i Carthage, Missouri t ngày 13 đ n 15 tháng 5-1978 đông t i hàng ngàn ng i. Năm 1987, Đ i H i t p trung trên 45.000 ng i, so v i năm 1981 là 6.300 ng i.

NHÀ TH VI T NAM: ĐÌNH LÀNG N I QUÊ NG I

Sau Đ ng Thiêng liêng và T Qu c thì còn gì quý h n thiên m nh con ng i, còn gì b ng H nh Phúc, v ch ng cha con? y v y mà vì T Do, ng i Vi t Nam đã đem c thân m ng mình, c thân m nh c a v con mình "m t s ng chín ch t" đ i l y T Do. Công Giáo Vi t Nam H i ngo i đ c xây đ ng trên n n t ng b t khu t này cũng nh cu c Di C V i Đ i năm 1954 xây đ ng trên đ c tin Kitô r t r c r .

c nguy n c a giáo dân San Jose là ti ng kêu tr m th ng kh i t ý nguy n đ t n i Thiên Chúa, Đ ng đã và đang đ c tung hô và vinh danh t các ngu n su i thanh âm khác nhau c a loài ng i và t các n n văn hóa và văn minh khác bi t c a loài ng i.

V a đ t chân t i n i đ nh c , dù ngôn ng còn cách tr , t p th Công Giáo VN đã l p thành các C ng Đoàn. H n m t th p niên đã qua, C ng Đoàn Công Giáo Vi t Nam v a là thành t u r c r nh ng cũng là th m k ch m t vài n i nh San Jose, California mà giáo dân l i là n n nhân c a ng nh n, đ c đoán và do t v t th ng "ung th n i b" r t đáng bu n phi n.

V "Công Giáo San Jose": M T TH M K CH VĂN HÓA TH I Đ I

Tác Giả: GS. Cao Th Dung

Chúa Nhật, 06 Tháng 12 Năm 2009 10:10

Ngày 17-10-1987, trong d p đ n ch t và ban phép lành cho s đ ki n t o nhà th Giáo X Vi t Nam t i vùng Silver Spring, ngo i ô Hoa Th nh Đ n, thu c T ng Giáo Ph n Th Đô Hoa K , Đ c T ng Giám M c James Hickey phát bi u: "Các Anh Ch Em đã tìn đ c T Do t i x s T Do này nh ng n u Anh Ch Em đ m t đi Văn Hóa và Truy n Th ng c a Dân T c mình thì đó là m t th m k ch".

Th m k ch y đã di n ra t i Giáo Ph n San Jose t năm 1984, và kéo dài cho đ n ngày nay v i đ y ph n n , xot th ng và n c m t. Hàng ngàn giáo dân San Jose ch có m t c v ng đ c th ph ng Chúa trong căn nhà Vi t Nam r t m c th ng yêu, trong ngôn ng Vi t Nam r t m c m n ng, vì ó đó là văn hóa và truy n th ng c a dân t c Vi t, vì ó đó là đ i u Đ c Giáo Hoàng Gioan Phaolô II đã t ng lên ti ng c v , khuy n khích. Đ c Giáo Hoàng mu n th hi n m t Giáo H i h p nh t c a các dân t c, tri t đ tôn tr ng và phát tri n, b o v và c ng c nh ng đ c đ c thù v văn hóa c a m i dân t c trong Giáo H i toàn c u. Nguy n v ng c a trên 3.000 giáo dân Vi t Nam v n r t chính đ ng. Ph i có m t Giáo X Th Nhân đã đành mà còn ph i xây d ng Căn Nhà Vi t Nam đ ph ng th Chúa trong tình t Vi t. L t nhiên không có Chúa Vi t, Chúa M , Chúa Da Đen, Da Tr ng, Da Vàng, ch có m t Chúa lòng lành chí nhân chí thánh trong hàng v n ph ng cách khác nhau đ vinh danh Chúa trong các dòng thác văn hóa và truy n th ng c a nhân lo i. Ch có m t Giáo H i toàn c u c a ng i Công Giáo, nh ng có hàng ngàn Giáo H i đ a ph ng v i văn hóa và t p t c khác nhau. Danh t h i nh p này đã i i th i, ngoan c và đ c đ đoán y nh th i th c dân và ch ng t c ch nghĩa, nh t là v ph m vi tôn giáo và là Công Giáo.

Căn Nhà Vi t Nam, n i th ph ng Thiên Chúa c a giáo dân Vi t Nam, n i m t cách đ n gi n v n là cái Đình Làng, là trung tâm văn hóa Vi t, là n i anh em đ ng h ng tay b t m t m ng, là n i "t i i a t t đèn có nhau" và là n i ti p n i giao h ng gi a các th h Vi t h i ngo i trong dòng thác đa văn.

Canada và Úc Đ i L i đã tiên phong đi trên con đ ng văn minh đa di n và nhân b n, hai n c y đã ch p nh n tính cách đa văn c a m t qu c gia di dân (Multiculturalism). T 2.000 năm tr c, dân Vi t Nam cũng đã ch p nh n m t n n đa văn giao i u (acculturation). Tuy dân Vi t là kh i đ i đa s , nh ng i ch p nh n các n n văn hóa đ c thù và khác bi t c a 50 dân t c thi u s anh em trong đ i c ng đ ng qu c dân Vi t Nam.

Có m t Giáo X Th Nhân và c n m t Thánh Đ ng Vi t Nam đ th ph ng Chúa là yêu c u thi t th c đ b o v truy n th ng và là truy n th ng c a m t n n văn hóa giao i u đa đ ng nh văn hóa Vi t Nam.

VỀ "CÔNG GIÁO SAN JOSE": MỘT THỂ MÃ CH VĂN HÓA THỜI ĐỔI

Tác Giả: GS. Cao Th& Dung

Chúa Nhật, 06 Tháng 12 Năm 2009 10:10

Có một Giáo X& Th& Nhân vì c& n& một dòng thanh âm r& t m& c yêu th& & ng, r& t m& c n& ng này đ& m th& m đ& th& ph& ng Thiên Chúa vì đó chính là ý nguy& n t& chính Chúa đ& t n& i Giáo Hoàng Gioan Phaolô II.

&& c nguy& n c& a giáo dân San Jose chính là ti& ng kêu tr& m th& ng kh& i t& ý nguy& n đ& t n& i Thiên Chúa, Đ& ng đã và đang đ&& c tung hô và vinh danh t& các ngu& n su& i thanh âm khác nhau c& a loài ngu& i và t& các n& n văn hóa và văn minh khác bi& t c& a loài ngu& i.

"B& N C& CÔNG GIÁO SAN JOSE" là đ& u hi& u c& a m& t th& m k& ch mà Đ& c TGM. James A. Hickey đã long tr& ng lên ti& ng đ& i v& i C& ng Đ& ng Công Giáo Vi& t & Th& Đô Hoa K& .

Có nh& ng "tr& s& đ& a ph& n" t& mi& n Trung B& c Di C& trong T& ng Giáo Ph& n Saigon thì cũng có nh& ng Căn Nhà Vi& t Nam yêu đ& u trong các giáo h& i đ& a ph& ng Âu M& .

Ng&& i Công Giáo Vi& t Nam đã n& & c xây đ& ng nh& ng Căn Nhà Vi& t Nam trong đ& u ki& n muôn vàn khó khăn, "th& m k& ch công Giáo Vi& t Nam t& i San Jose" là tiêu bi& u c& a m& t đ& v& vì vô ý th& c văn hóa. Gi& i Ph& t t& có th& đ& dàng đ& ng m& t ngôi chùa & b& t c& n& i nào trên đ& t M& . Ng&& i Công Giáo Vi& t Nam không đ&& c đ& dàng nh& th& . Dù đã có m& t Trung Tâm Công Giáo qui mô nh& San Jose do chính giáo dân lao đ& ng ki& n t& o nh& ng v& n & i là m& t th& m k& ch. Đây là h& & y chung c& a Công Giáo Vi& t Nam, m& t Giáo H& i ch& v& n thành công trong ph& n đ& u gian lao, trong tinh th& n t& đ& o, k& c& trong nh& c t& i, ph& n u& t và b& t công. Tuy nhiên Giáo H& i Vi& t Nam thành công trong m& i đ& u ki& n kh& c nghi& t nh& t c& a hoàn c& nh v& n là nh& Giáo H& i có lãnh đ& o và trên đ&& i nh& t trí m& t lòng.

V& San Jose tr&& c h& t là do "ta không b& o đ&& c nhau", kh& i đ& u m& t bên là LM Nguy& n Văn T& nh, Giám Đ& c tiên kh& i c& a Trung Tâm Vi& t Nam và H& i Đ& ng "Giáo X&" t& c C& ng Đoàn, m& t bên là m& y linh m& c không v& a ý, không thu& n v& i LM T& nh, m& i bên đ& u có lý do riêng nh& ng giáo dân & i là n& n nhân nghi& t ngã c& a nh& ng "lý do riêng" c& a "các Ngài".

Vào năm 1987, C& ng Đ& ng Công Giáo Vi& t Nam, riêng t& i M& đã có trên 20 Giáo X& Th& Nhân và Đ& c X& (Mission). Tác gi& đã có đ& p đi kh& p Hoa K& t& m& t th& tr& n h& o lánh nh& Cedar City Iowa đ& n Fostoria Ohio, t& Lexington Kentucky đ& n Eric Pennsylvania . . . đâu đâu C& ng Đ& ng Giáo Dân Vi& t Nam cũng ph& n ch& n thành công và h& t lòng gi& đ& o theo truy& n th& ng, s& ng v& i đ& c tin, s& ng đ& o trong văn hóa và m& t& c c& a dân t& c ngo& i, tr& "Công Giáo Vi& t Nam San

V "Công Giáo San Jose": M T TH M K CH VĂN HÓA TH I Đ I

Tác Giả: GS. Cao Th Dung

Chúa Nhật, 06 Tháng 12 Năm 2009 10:10

Jose" v n là m t th m k ch kéo dài trên 3 năm không i thoát.

Tho t đ u kh i Công Giáo San Jose là nh ng giáo dân nhi t tình nh ng r t t hào dân t c, t hào v văn hóa và ngu n g c. Ph i chng đó là nguyên do c a th m k ch đ c tác t o b i y u t ngo i v xu t phát t nh ng ng nh n, t kiêu hãnh ch ng t c và lãnh đ o, t "l lng ch m t n" và t "vô ý th c văn hóa".

H Đ o Vi t Nam tiên kh i t i Hoa K v i m t ng i Thánh Đ ng Vi t Nam thu n t y v m i lãnh v c văn hóa và truy n th ng l i i m i t n th ph Lincoln, xa x m gi a Trung M thu c t i u bang Nebraska, giáo dân không t i 500 ng i nam n , già tr . H n 10 năm thành l p, Giáo X Vi t Nam Lincoln đ c giáo quy n đ a ph ng cũng nh giáo dân đ a ph ng r t tín nhi m và kính ph c, không ai đ t v n đ h i nh p.

H Đ o Vi t Nam vào hàng l n nh t là H Đ o Các Thánh T Đ o Vi t Nam t i Northern Virginia thu c ba mi n l n r ng t Alexandria đ n Arlington và Fairfax. T ngày thành l p, H Đ o sinh ho t nh p nh ng, đ oàn k t nh t trí, m i ch nh t 3 l Vi t Nam, nhà th đ o ng nh t, n i y vang v ng dòng âm thanh bát ngát c a nh ng ti ng kinh c u Vi t Nam và là trung tâm văn hóa s ng đ ng nh t trong vùng. Giáo X Vi t Nam Northern Virginia đ c giáo quy n và gáo dân đ a ph ng tín nhi m và kính tr ng v i nh ng c m tình đ c bi t. Giáo X Vi t Nam c các n i nào cũng đ u nh th nh Richmond, nh Norfolk mi n Trung và Nam Virginia, nh giáo x Albuquerque gi a mi n sa m c New Mexico v i giáo dân không bao nhiêu mà đã l p đ c ng i Thánh Đ ng, khánh thành long tr ng vào năm 1987, m t giáo x có th g i lá "thu n M" mà l i tr thành "thu n Vi t". Ng i Thánh Đ ng Vi t Nam Albuquerque là đ i m son r c r c a C ng Đ ng Công Giáo Vi t Nam H i ngo i, Đ c Giám M c đ a ph n Albuquerque r t t hào v ng i Thánh Đ ng VN trong m t đ a ph n sa m c mênh mông mà ó l i m c lên cây nhân sinh Vi t.

New Orleans là tr ng h p ngo i h ng. N u Dòng Đ ng Công có phúc l đ c ĐGM Law b o tr năm 1975 thì giáo dân New Orleans cũng có m t phép l khác, m t h ng phúc khác đ c TGM. Hannon c u mang, bao b c ngay t nh ng ngày đ u vào tháng 8 năm 1975. Đ c TGM Hannon khuy n cáo và c v o giáo dân gìn gi , phát tri n văn hóa và truy n th ng Vi t.

S giáo dân c a Giáo X Vi t Nam trong ph m vi đ a ph n New Orleans và vùng ph c n lên t i trên 10.000 (th ng kê ch a chính th c). Linh m c chính x hi n nay là Đ c Ông Mai Thanh L ng, du h c M t năm 13 tu i, song v n gi đ c đ y đ c n b n c a n p s ng Vi t. Giáo X Vi t Nam New Orleans quy t các linh m c h u h t còn trung niên và du h c ngo i qu c

lâu năm. N n t ng c a Giáo X là Trung Tâm M c V Vi t Nam đ c thành l p vào tháng 9-1975 do LM Tr n Công Ngh làm Giám Đ c tiên kh i. M t s đ ông linh m c còn tr s ng chung và làm vi c trong m t Trung Tâm không th tránh đ c nh ng khác bi t, mâu thu n t t i, xích mích và đ ng ch m vì đó là tính ch t r t ng i. Tuy nhiên các linh m c Vi t Nam New Orleans đã t o đ c tinh th n làm vi c t p th (team work), bi t phân công, có lãnh đ o, bi t nh ng nh n, n nh n, bi t lui, bi t t i và nh t là bi t đ c quan tr ng là do mâu thu n hay đ ng ch m, xích mích v n ph i c ng tác v i nhau vì giáo dân và C ng Đ ng. Đó là ph ng th c đã làm cho Công Giáo Vi t Nam t i New Orleans thành công r c r .

V i ý chí, ph i s ng v i Vi t Nam tuy ph i h i nh p nh ng ph i s ng v i nhau và cùng nhau. Giáo X Vi t Nam t i Orleans do m t Cha X v i nhi u Cha Phó coi c ng đoàn khác nhau, nh ng đã đ t đ c m c tiêu M t Vi t Nam trong đ i th Hoa K - M t Vi t Nam đ c đ áo trong đ c l p cá bi t đ c đ áo gi a m t Hoa K đa ch ng, đa văn nh ng không th nào là m t Vi t Nam "melting pot". Đ c nh th tr c h t là Vi t Nam có m t Căn Nhà Chung: m t ngôi Thánh Đ ng cho ng i Vi t Nam – m t ngôi đình cho C ng Đoàn Vi t Nam – vì đó là cái nôi văn hóa đ v a s ng v i Đ c Tin Kitô và s ng v i nhau trong văn hóa Vi t tình, Vi t tinh và Vi t t c. Giáo X Vi t Nam t i New Orleans ph i đ c coi là m t trong nh ng m u m c. Ta ph i phân bi t đ c r ng, H i Nh p không th là đ ng hóa và h i nh p là cá nhân h i nh p ch không th đem c m t C ng Đoàn đ h i nh p. Không còn v n đ h i nh p n a, ng i Vi t t i Hoa K hi n nay sau 13 năm đ nh c đã n m trong dòng sông (mainstream) c a Hoa K .